

5. Таранущенко С. А. Килими // Історія українського мистецтва [Текст]: в 6 т. – К.: АН УРСР, 1966 – Т. 3: Мистецтво другої половини XVII – XVIII ст. – 1968. – 439 с.

6. Україна – козацька держава: наукове вид. / Упоряд. Недяк В. В.; Наукові ред. Щербак В. О., Федорук О. К. – К. Вид.: «Емма», 2004. – 1216 с.: 5175 іл.

7. Українське бароко: у 2 т. / [кер. проекту Д. Наливайко; редкол.: Д. Горбачов, Я. Ісаєвич, І. Ісіченко та ін]. – К.: Акта, 2004. – Т. 1. – 635 с.

Шмаленко О.І.

аспірант,

Київський університет культури і мистецтв

ДО ПИТАННЯ ВПЛИВУ АНСАМБЛЮ «ЧЕРВОНА РУТА» НА ТВОРЧІСТЬ МУЗИЧНИХ ГУРТІВ

Період 70-х – 80-х рр. ХХ століття характеризується змінами у музиці, у текстах, що використовують митці. Відбувається зміна змістовного наповнення музичних творів. Зокрема, тематика текстів пісень вже не присвячена лише праці, сільській культурі. Нові твори жваві, енергійні, актуальні для молоді, оскільки пов'язані з питаннями, що турбують молоде покоління (любов, стосунки між чоловіком та жінкою і т.п.). Ці пісні у виконанні вокально-інструментальних ансамблів заохочують молодь танцювати.

Пісні у виконанні ВІА «Червона Рута» наслідували російські, білоруські колективи такі як «Самоцветы», «Песняры», «Пламя» й ін.

Більшість співаків та колективів у 70-х рр. включали у свої концертні репертуари пісні ВІА «Червона Рута» та В. Івасюка. Вони характеризувалися досконалою формою і мелодійністю, несли абсолютно нові модерні ритми, які були створені на основі синтезу фольклору, ритмів джазу та року. Такі мелодії виконувалися як під акомпанемент гітари, так і в концертних залах оркестрами. Злет «Червоної рути» не був випадковим. Тут зібралися і відомий композитор, який набув харизматичної аури на всьому просторі Радянського Союзу, В. Івасюк, і С. Ротару, яка теж стала харизматичним лідером радянської естради. Аранжування Л. Дутківського надало цьому ансамблю неповторного звучання [3].

Національний характер української естрадної музики сьогодні обумовлений зверненням до фольклору на різних рівнях. Такий спосіб створення композицій призводить до виникнення таких типів взаємозв'язку фольклору з джазом, поп- і рок-музикою: обробки народних пісень, цитування музично-фольклорного матеріалу, створення оригінальних композицій на фольклорній основі, сплав національної манери виконання з інофольклорною. [4, с. 10]. Сьогодні популярними є пісні, що синтезують у собі етнічні мотиви, фольклор у сучасній обробці. Але ще у далекі 70-ті основоположником такого підходу був В. Івасюк та ВІА «Червона Рута». Донині аранжування народних мелодій ВІА «Червона Рута» використовують популярні рок-команди – «Гайдамаки», «Мандри», «Перкалаба», «Гуцул Каліпсо», «Кобза оригінал», «Плач Єремії», «Кому Вниз» та інші. Сучасна українська сцена продовжує традиції ансамблю та модернізує його пісні у різних інтерпретаціях.

Наприклад, у 2002 р. представник української рок-музики Тарас Чубай видав альбом «Наш Івасюк». А до цього у 1997 р. музичний журнал «Галас» організував великий концерт «Повернення», присвячений В.Івасюку. На цьому концерті гурт «Плач Єремії» і Тарас Чубай виконали пісню «Я піду в далекі гори». Пізніше музичний колектив почав роботу над проектом «Наш Івасюк». Використовуючи різні обробки, вони записали пісні ВІА «Червона Рута» та В.Івасюка. Так пісня «Червона Рута» виконана піднесено, урочисто у стилі середньовічної балади. Альбом видавався декілька разів і мав великий успіх.

До основного блоку альбому увійшли такі пісні як «Червона Рута», «Водограй», «Запроси мене у сни», «Я піду в далекі гори», «Я – твоє крило», «Пісня буде поміж нас», «Капелюх», «Над морем», «Нестримна течія».

Пісні ВІА «Червона Рута» виконують, окрім гурту «Плач Єремії», творчі колективи «Мертвий півень», «Кому Вниз», «Океан Ельзи», «Кобза». Також вони є складовими репертуарів співачок Ані Лорак, Таїсії Повалій.

Творчість ВІА «Червона Рута» є універсальною і водночас особливою. Фольклорна орієнтація, як наслідування стилю ансамблю, у формуванні виконавських колективів сьогодні – це орієнтація в культурі, орієнтація в жанровому, мелодичному просторі, в тематиці, в підборі інструментів, презентативності свого фольклору або всіх іншофольклорних синтез.

Пісенний доробок ансамблю надав поштовх для започаткування фестивалю молодіжної національної музики «Червона Рута», що водночас є і єдиним україномовним фестивалем. «Червона рута» є найбільшим і найпрестижнішим в Україні фестивалем сучасної молодіжної музики. Фестиваль відбувається кожні два роки. Кожного року він є унікальним.

В числі лауреатів і дипломантів фестивалю у 1991 р. були гурт «Мертвий півень» з піснею «Ми помremo не в Парижі» – гран-прі, у жанрі поп-музики перше місце не було присуджене, друге місце отримав гурт «Пліч-о-пліч», співачка Жанна Боднарук, виконавець В'ячеслав Хурсенко, третє місце – гурт «Бункер Йо», Тарас Житинський, сестри Тельнюк, Андрій Кіл, у жанрі рок-музики перше місце не було присуджене, друге дісталось гурту «Табула Раса», «Форте», третє місце отримали гурти «Лівий Берег», «Жаба в дирижаблі», «Плач Єремії», у жанрі бардівської пісні перше місце посів гурт «Мертвий півень», друге – Віктор Царан, третє – Андрій Чернюк, гурт «Мак-Дук» [6]. Важливо зазначити, що саме завдяки фестивалю «Червона рута» талановиту молодь незалежної України почули і в Канаді, і в США, і в Європі, оскільки вперше тут відбулися виступи представників української діаспори з усього світу.

Під впливом першого такого фестивалю в українській естрадній пісні починається «нова фольклорна хвиля», яка характеризується сучасною розробкою різних пластів національної пісні. Даний період характерний також стилістичним поділом традиційної естрадної пісні (власне, традиційна естрадна пісня – ВІА, сольні виконавці та поп-музика) й початком усвідомлення колосального музичного потенціалу нації та активним творенням власної оригінальної музичної культури задля того, щоб ідентифікувати себе у світовому музичному просторі.

Творча співпраця між конкурсантами відбувалася на «Червоній руті – 93». Переможці фестивалю, подорожуючи до Західної Європи, масово почали пропагувати українську пісню. На «Червоній руті–95» вперше заявила про себе

українська сучасна танцювальна музика. У її жанрі переможцями стали Олександр Коновалов, «Шао? Бао!», ЕЛ Кравчук, «Зе Вйо». На «Червона рута – 97» у повну силу запрацював Продюсерський центр та Фестивальна школа. З конкурсантами вперше працювала ціла армія стилістів, продюсерів, хореографів, вокалістів. «Червона рута – 99» підтверджує культурно-просвітницьку місію фестивалю та відбувається переосмислення молодих митців. «Червона рута – 2011» особливу увагу привертає появою нового жанру – українського автентичного фольклору [2].

Таким чином, творчий здобуток ансамблю «Червона Рута» є своєрідним еталоном класичної естрадної музики для сучасних виконавців та гуртів. Виконання пісень ВІА «Червона Рута» свідчить про досягнення колективом чи співаком високого рівня майстерності.

Список використаних джерел:

1. Положення про Міжнародний конкурс молодих виконавців української пісні імені Володимира Івасюка // Молодий буковинець. – 1993. – 12 січ. (№ 4). – С. 13.
2. Надвірнянський Ю. Фестиваль «Червона рута» як символ збереження національної культури крізь призму глобалізаційних процесів / Ю. Надвірнянський. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://mij-kraj.com.ua/mi-%E2%80%93gorda-natsiya/festyval-chervona-ruta-ia-k-symvol-zberezhennia-natsionalnoi-kultury-kriz-pryzmu-hlobalizatsiinykh-protseviv>
3. Плахотнюк В.Г. Етнокультурні виміри поп-культури у становленні виконавських естрадних колективів / В.Г. Плахотнюк. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://oaji.net/articles/2014/797-1409307722.pdf>
4. Тормахова В.М. Українська естрадна музика і фольклор: взаємопроникнення і синтез / В.М. Тормахова / Автореферат дис. на здобуття наук. ступеня канд. мистецтвознавства: спец. 17.00.03- музичне мистецтво. – К. – 2007. – 17 с.
5. Чернецька С.Ю. Фольклорні фестивалі в системі сучасних засобів поширення етнографічної інформації та популяризації культурно-мистецької спадщини / С.Ю. Чернецька // Культура України. – 2011. – № 35. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ic.ac.kharkov.ua/RIO/kultura35/18.pdf>
6. 25 років тому відкрився фестиваль «Червона Рута»: з'явилась молодіжна українська музика. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://gazeta.ua/articles/culture/_25-rokiv-tomu-vidkrivsy-festival-cervona-ruta-zyavilas-molodizhna-ukrayinska-muzika/581978